

Komentar in karta: 1/100 SLA V628 'družina'

Tjaša Jakop

1. Gradivo

Za pomen '(zakonski) par z otroki ali brez njih', knj. *družina* (*i*), v vseh narečjih prevladuje leksem *družina* (v T003 z opombo »s posli vred«, v T266 »kar je pri eni hiši« in v T307 »tudi tete in strici, ki so ostali pri hiši in živijo v skupnem gospodinjstvu«, v T381 v pomenu 'posli'; ravno obratno je v T357 zapisana opomba »služinčad ni družina«; za T378 je zapisano, da je *družina* novejša dvojnica leksema *rodbina*; v T023 ima leksem oznako redko, ob pogostejšem *familija*).

Drugi najpogostejši leksem za obravnavani pomen je *familija* (v T349 s pomenom 'tisti, ki živijo v eni hiši, tudi tete, strici, stari starši'), značilen predvsem za severna in vzhodna narečja, in leksem *fameja*, ki se uporablja na skrajnem zahodu. Izpeljanka *družinica* je zapisana samo enkrat (kot drugi leksem), prav tako leksema *žlahta* in *rodbina*. Interpretacija je ponekod problematična, saj iz gradiva ni vedno jasno, ali leksem pomeni sorodnike, živeče pri eni hiši, vse ljudi pri eni hiši (vključno s posli oz. služinčadjo) ali sorodnike nasploh.

2. Morfološka analiza

družina < *druž-in-a ← kolektiv od *drug-ъ 'sopotnik, tovariš, prijatelj'

družinica < *druž-in-ic-a

rodbina < *rod-ъb-in-a ← *rod-ъ 'rod, pleme'

familja/familija < *(*famil*)-a/(*familij*)-a 'družina' ← it. *Famiglia*/nem. *Familie* 'družina, rodbina'

famEja < *(*famej*)-a ← ben. it. *famea*, furl. *famee* 'družina' (*E* → *i* v T124)

žlahta < *(*žlaxt*)-a ← stvnem. *slahta*, srvnem. *slahte* 'pleme, rod, izvor'

3. Posebnosti kartiranja

Kot enkratnica z *družin-* je kartiran leksem *družinica* v T300.

Kot enkratnici sta kartirana leksema *žlahta* v T076 in *rodbina* v T378.

Kot tretji odgovor je z znakom za komentar kartiran leksem *familija* v T300.

4. Uporabljena dodatna literatura

Ravnik 1996

5. Primerjaj

SLA: V629 'žlahta' (1/101); OLA: 1836; ALE: 453; SDLA-SI: /; ALI: 1465; ASLEF: 2134; HJA: 396